

Institucije EU i građani

Kako nedostatak komunikacije utiče na današnja zbivanja

Kakav bi bio ishod nedavnog grčkog referenduma da se Evropska unija angažovala u kampanji za „da“? Kako bi danas izgledala Evropska unija da pre 10 godina francuski i holandski građani nisu odbili Ustav Evrope? Ili da postoji otvorena debata na evropskom nivou o promeni demografske slike Evrope, nezaustavljivosti imigracije i načinima na koje EU može da deluje? Možda bismo danas živeli u drugačijoj Evropi da je Evropska komisija u protekle dve decenije više uložila u odnose s javnošću i komunikaciju s građanima. Zaista je začuđujuće što uprkos opštepoznatom problemu otuđenosti evropskih građana od EU institucija i nepoznavanju osnovnih informacija o funkcionisanju ove zajednice, ni danas ne postoji jedinstvena i koherentna politika komunikacije EU sa svojim građanima.

Na to ukazuju vrlo opsežna istraživanja javnog mnjenja, koja agencija Evrobarometar sprovodi dva puta godišnje. Ona pokazuju da je od 2007. godine do danas poverenje građana EU u Uniju i njene institucije u konstantnom padu – stepen poverenja je od 57% pao na 31%. Građane država članica EU najviše interesuje domaća politika, zatim

Uprkos opštepoznatom problemu otuđenosti evropskih građana od EU institucija i nepoznavanju osnovnih informacija o funkcionisanju ove zajednice, ni danas ne postoji jedinstvena i koherentna politika komunikacije EU sa svojim građanima.

Kako će se odvijati prijem novih članica ukoliko raspoloženje građana najuticajnijih evropskih država prema daljem proširenju i dalje ostane negativno?

lokalna politika, pa tek onda teme koje se tiču EU. Objektivno znanje o EU (koje je testirano postavljanjem tri pitanja: Da li se poslanici Evropskog parlamenta biraju direktnim putem; Da li je Švajcarska u EU; Koliko država članica čini EU) prilično je nisko: svega 36% ispitanih je uspelo da tačno odgovori na sva tri pitanja. Čak 70% građana smatra da je loše informisano o evropskim temama.¹ Međutim, dok je loša informisanost građana problem prepoznat još pre više od 20 godina, on nikad do sada nije bio praćen toliko niskim stepenom poverenja građana u EU.

Koje su posledice po politiku proširenja?

Ograničenje u komunikaciji EU prema svojim građanima takođe se loše odražava na njenu politiku proširenja, a samim tim i na države kandidate. Pitanje je kako će se odvijati prijem novih članica ukoliko raspoloženje građana najuticajnijih evropskih država prema daljem proširenju i dalje ostane negativno. Preko 65% građana Nemačke, Austrije, Francuske, Holandije, Belgije protive se daljem proširenju, dok je raspoloženje građana u preostalim državama EU poprilično podeljeno.² Dokle god je, na primer, jednom Nemcu udarna vest kako tražioci azila iz Srbije dolaze u njegovu zemlju u istom broju kao i izbeglice iz Sirije, Iraka itd. o kojima sluša svakodnevno u medijima, bez pozitivnih informacija teško će shvatiti koje su za njega koristi od ulaska Srbije u EU.

¹ Pogledati poslednje istraživanje Evrobarometar 82, dostupno na: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb82/eb82_public_en.pdf

Vrlo slično, nedovoljna komunikacija institucija EU usmerena ka zemljama u procesu pristupanja EU može takođe da se negativno odrazi na odnos građana država kandidata prema članstvu. U Srbiji se teme u vezi s pristupanjem svakodnevno koriste u dnevno-političke svrhe, a suštinske rasprave i razmene informacija o „životnim“ aspektima pristupanja EU gotovo da nema, ili su dostupne uskom krugu građana. Građani su zbunjeni kada čuju različite poruke od evropskih zvaničnika i shodno tome nisu u stanju da prepoznaju šta je zvaničan stav EU, koju težinu ima izjava zvaničnika jedne države članice, a koju poslanika Evropskog parlamenta, itd. [Istraživanja javnog mnjenja](#) iz godine u godinu ukazuju da građani Srbije nisu valjano ili dovoljno informisani o razlikama i nadležnostima institucija EU, obimu finansijske pomoći EU Srbiji i načinima na koje je EU prisutna u Srbiji. Takođe, može se primetiti da je povećanje ili pad podrške pristupanju EU uslovljen političkim zbivanjima u datom trenutku.

Da li se krivica za sve lošiji imidž EU u očima građana može samo pripisati složenosti i opskurnosti njene birokratije, zbog čega građani i dalje imaju utisak da nemaju svoj udeo u donošenju odluka? Ili činjenici da domaći političari često okrivljuju Brisel za svoje neuspehe da bi izbegli političku odgovornost? Ili se „medijski guru“ u EU pribojavaju da bi povećana informisanost građana dovela do još većeg pada podrške i poverenja u EU? Kakvi god da su odgovori, začuđujuće je da i pored opšte spoznaje da je u današnje vreme značaj medija i odnosa s javnošću veći nego ikad, EU nije uspela ili nije dovoljno uložila da pronade rešenje za sve dramatičniji deficit u komunikaciji sa svojim građanima i državama kandidatima.

Sena Marić je istraživačica za programske oblasti Dobra vladavina i Europe&us u CEP-u

U Srbiji se teme u vezi s pristupanjem svakodnevno koriste u dnevno-političke svrhe, a suštinske rasprave i razmene informacija o „životnim“ aspektima pristupanja EU gotovo da nema, ili su dostupne uskom krugu građana. Građani su zbunjeni kada čuju različite poruke od evropskih zvaničnika i shodno tome nisu u stanju da prepoznaju šta je zvaničan stav EU.

○ Centru za evropske politike

www.europeanpolicy.org

www.facebook.com/EuropeanPolicyCentre

[@CEPBelgrade](https://twitter.com/CEPBelgrade)

[EuropeanPolicyCentre](https://www.youtube.com/EuropeanPolicyCentre)

[linkd.in/1Gj7VKc](https://www.linkedin.com/company/cep-belgrade)

Centar za evropske politike - CEP - je nezavisna, nevladina, neprofitna *think-tank* organizacija koju je osnovala grupa stručnjaka u oblasti evropskog prava, ekonomije i javne uprave, sa zajedničkim ciljem da doprinesu unapređenju okruženja za kreiranje javnih politika u Srbiji, tako što će ga učiniti transparentnijim i inkluzivnijim, zasnovanim na činjenicama i suštinski orijentisanim ka EU. Temeljno razumevanje javnih politika Evropske unije i procesa pristupanja, kao i načina rada javne uprave u Srbiji, uz jak društveni kapital čine CEP organizacijom sposobnom ne samo da sprovodi istraživanja visokog kvaliteta, već i da dospe do donosilaca odluka i ostvari osetan uticaj.

Delatnost CEP-a je danas organizovana u četiri programska područja: 1) Dobra vladavina, sa snažnim fokusom na horizontalnom kreiranju politika i koordinaciji; 2) Unutrašnje tržište i konkurentnost; 3) Regionalna politika, mreže i energetika; 4) Europe&us. Za više informacija. posetite sajt www.europeanpolicy.org.